

Kemences vidék

KÖZGAZDASÁGI FÜGGETLEN HETILAP

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

Hajlatlan minden vasárnap.

(„KISCZELL és VIDÉKE”)

Előfizetési árak:
 Egy évre 5 kor., Negyedévre 2 kor., —
 Fél évre 3 kor., Egyes szám ára 20.
 Tűntetőknél és jegyzőknél egy évre 3 kor., félre 2 kor.
 Sz. közl. öv. — közl. öv. — szedő és pótkén

Felolvasó szerkesztő:
Huss Gyula

Helykiállítás és kiadói hivatal:
 Cselekmények, Dömökfalu, Gombás ház —
 felvétel a kiadói hivatal és öv. Zsigmond István és
 könyvkereskedése

Munkát a népek.

Vannak csapások és szenvedések az életben, melyek az emberiség minden rétegénél közösek. De van valami a mindezeket végtelenül súlyosbítja s az általuk okozott testi-lelki gyötrelmeket gyakran az elvisehetetlenség fokozza s ez: a szegénység. Ez pedig nem közös baja az emberiségnek, mert míg népelek szeretettel együtt egy életen át inségben és nyomorban sülődnek, addig mások kincsekben aranyban usznak s gyakran azért nem érzik magukat boldognak, mert ugyszólván nincs többé vágyuk, melynek kielégítése életüknek érdekét tudna kölcsönözni.

Az anyagi javaknak ez az egyetlen felosztása kötelességévé teszi a vagyonosabb osztályhoz tartozóknak, hogy amozok nyomorát lehetőleg enyhítsék, és az emberiség becsületére legyen mondván, nap jánokban már elég általánosságon van még a vágy és az áldozatkésztséggel párosult törekvés e kötelesség teljesítésére.

Ha szétnézünk a világ legfelvilágosodottabb és legelőrehaladottabb országaiban és hazánkban is, szemünk elragadtatással akad meg a monumentális műveleteken, melyekkel a jótékonyabb terén minden irányban találkozzunk; és azt látjuk, hogy a fejlődés ezen a téren versenyt halad a nemzetek általános kulturájával.

A tudományos intézetek mellett, hol a gazdag emberek gyermekei aranykenyélből ihatják az érdekesnél érdekesebb ismeretek eltető italát, látunk olyanokat, hol azok, a kik napon át kenyérkeresettel voltak elfoglalva, az esti órákban ingyen oktatásban részesülhetnek. Az árva számára áruházak, a tévelygőknek javító intézeteket; az öregeknek otthonokat, az éhezőknek népkonyhák és a hajléktalanoknak menhelyeket emel a felebaráti szeretet s ma már számtalan nagy városnak legszebb díszét képezik éppen a szegényebb osztály helyzetének javítására célozó intézmények.

És mégis örökös panasz marad, hogy annyi áldozatkésztségre dacára oly nagy a szegénység és a nyomor, hogy ha körültekintünk a szegény emberek nyomorult hajlékaikban, ugyszólván nyomát sem látjuk annak, mintha kegyes embernek lennének (szára bármilyen is).

Vajon mi okozhatja ezt?

A munkahiány. A munkaképes ember nem akar alamizsnát, hanem keresetet. Munkát kell adni a népeknek ez a legnagyobb jótétemény, melyben részesíthetjük.

A jótékonyág sem az adakozóknak, sem a segítettéknek nem felel meg teljesen.

„Nem érdemlik meg a támogatást,” — hangoztatja számos ellensége a jótékonyágnak — „mert ha pénzt kapnak, elisszák, vagy elköltik haszontalanságokra

és éhes és didergő családjaiknak mitsem juttatnak belőle.”

Igaz, fájdalom, igen sok esetben. De hát lehet e, jogos dolog e azon csodálkozunk, hogy a szegény ember ha szakadatlan nélkülözései közepette egyszer egy kis pénzsegélyhez jut, abba a kísértésbe jön, hogy egyszer egy jó napot csináljon magának, vagy hogy a felelti sávarában, hogy a sok minden közül, amire neki és családjának szüksége van, mit szerezzen be a kapott pénzen és miről mondjon le továbbra is, — a rendelkezésre álló csekély összeget gyakran igen oktanul fecséri el?

A rendszeren kereső ember ritkábban ily könnyelmű. A kik tehát igazán segíteni akarnak, adjanak neki a drága megélhetési viszonyok arányában fizetett munkát.

Magyarország községeinek vagyona és adóssága.

„Magyarország községeinek hasztartása” címmel a statisztikai hivatal nagy gondal és szorgalommal szerkesztett munkájának különös érdekfűzősége tarthat az a fejezete, mely a községek vagyonáról és adósságáról szól.

Magyarország 63 vármegyéjében 12413 község van, még pedig 2100 nagyközség és 10318 kisözség.

Ezeknek a községeknek 1881 évben 184^{1/2} millió korona tiszta vagyonuk volt. Az 1908 évi adatok 565 millió kor tiszta vagyonat tüntetnek fel úgy, hogy a növekedés 27 év alatt 206% -ot tesz.

Pálmák alatt

— Hogy miért szeretem oly szenvedélyesen a magyar nótát? Mert husz esztendő után ismét megtanított sírni, mert visszaadott önmagamnak, újra emberre tett. Ha nem untat fink, esmondom a történetet. Rövid história.

Dehogyan utatott bennünket, a mit Kauler Dávid mesélt. Világlátott ember volt s alig lehetett több negyven esztendőnél, annyit tapasztalt amennyit csak ritka ember, ha mindjárt száz esztendő ért is. Valamennyi földrészen megfordult s mindenlünnen érdekes benyomásokat hozott magával. A mellett ritkán beszélt, valóságos ünnepe volt a kis förszasztalnak, ha néhány napján mesébe fogott. Most is feszült várakozással lesültük a szavát s akár a légy zümmögése is hallható lett volna a szobában, olyan csönd volt, mikor beszélni kezdett!

— Régen történt. — A kasszinóban egyetlen ájzárakán elvesztettem az anyai örökségemet.

Szép kis vagyon volt. Mikor másnap köztudomásúlag a dolog a menyasszonyom vizitációjára a jeggyűrűjét s apám, a ki az idős emberek csökönységevel kívánta ezt a házaságot, bár egyetlen fia voltam, kitagadott. — Ötszáz forint volt az összes vagyonom, mikor a világnak neki vágtam. Komoly munkára nem tanítottak, mindössze lóni, vívni, lovagolni tudtam. Csakhogy ennek a tudománynak most nem vehetem hasznát. Hat esztendőig kéhorítottam mindenfelé s Londonban, még Párisban végig mentem a nyomorúság magas iskoláján. A hajdani jó napoknak még az emléket is elfeledtem.

És ekkor kétségbeesésemben beléptem az idegen légióba. Algírba vittek. Ott aztán hasznát vehettem a haszról hozott virtusnak. Szerecsém volt. A déli és keleti határ lángban állt, a kabilok folyton támadtak s ezek az ördögök nem ismerik az irgalmat. Bátor fickó voltam mindig, aszant meg mit volt veszenem? Hamarosan örmesterségig vittem. A kemény munkába beledurult a jelkem, a testem. A tiestek mádták, a katousim rettegtek tőlem, de vakon

követtek, mert birtak bennem. Szolgálati dolgomban nem ismertem iréft, a legcsekélyebb hibát irgalmatlanul megtoroltam, de hiszen ott, a hófolyton a halál leselkedik az emberre nem is csuda. Bizony hűk, sok ember vére száradt a kezemen.

Tíz esztendeje ettem az idegen légió kenyérét s e hosszú idő alatt el is feledtem, hogy a sivatagon kívül más világ is létezik. Tíz esztendeje nem hallottam magyar szót, még a csengetése is kiveszett a lelkemből. Az én csapatomban nem szolgált magyar fiu, a légió többi sorsultjai pedig messzi pontokon verődtek. Különben nyugtalan időket éltünk. Vészes csaták egymás érték a határon s a légiócsapatait mindenfelől szélre tolták. Összekeveredünk.

Karacsony előtt való napon volt. Reggel óta tüstén álltunk s most, hogy a szent este leszállt, a kis oázis, a hol tanyáztunk hamar elcsövesedett. Fáradtan, kimerülten aludtak az emberek peruce teljes fegyverésbe. Mert a kabil lovas rettenetes ellensége. Mint az-áryuk

Wotan Lámpa

Ezzel szemben a községek adóssága, mely 1895-ben 15^{1/2} millió koronát tett — 1908 ig 126^{1/2} millióra emelkedett, vagyis 786^{1/2}-kal nőtt

Községeink egyharmadának, számszerint 4115 községnek 1908. év. végén adóssága egyáltalán nem volt. A legtöbb községek kétharmada adósságmentes. Mennél inkább nő a bételezés, annál inkább gyérül az adósságmentes falvak száma, de meg az 5—10 000 lakosú községek közt is találunk bizonyokat, melyeknek mérlegében a teher oldal egészen üres. Vízum van két, 2000 főnél kisebb község, melyeknek az adóssága — az egy milliót is meghaladja. A nagyközségek közül a legtöbb adóssága van Békéscsabának (1 millió K.) és Bicsanak (2^{1/2} millió K.) Magyarországon községeiben egy-egy lakosra átlag 8^{1/2} K kölcsön tartozás és 0,7 K kifizetetlen tartozás esik.

Az adósságok túlnyó nő része különféle jellegű kölcsön, míg a kifizetetlen tartozások csak 8^{1/2} ot vagyis 10^{1/2} millió koronát tesznek.

Általában van biztosítva a községi kölcsönök 30^{1/2}%, vagyis 53^{1/2} millió korona Ezek a kölcsönök többnyire a nagy budapesti intézetektől származnak.

A sorozatok 27^{1/2} százalékban egyszintűek. Leggyakrabban függő tartozások fedezésére helyi kölcsönösköztől, sőt az országos köztől vagy alapítótól felvett kölcsönök esnek, nem ugyan kamatmentesek, de ha kamatok, akkor többnyire drágábbak, így természetesen a kölcsönöknek és a fajta inkább a kevésbé képes kisközségeknél fordult elő.

A magyar községek községeinek nagyrészt a budapesti intézetektől szereztek, melyek kevés hányával — 100 millió hrelt nyújtottak. Egyéb hazai intézetek községeink hitel-szükségletének 12^{1/2}%, át fedezték.

Közel két millió kölcsönt külföldi pénzintézetek nyújtottak. Túlnyomó részük az osztrák földhitel intézethez való.

A községi kölcsönöknek rendeltetésük szerint való megosztása, a következő:

Községházak és jegyzői lakok építésére 18^{1/2} millió koronára, iskolák és óvodák építésére 16 millió K. korházak és szegényházak építésére — mindössze 31672 K. — korszerű és vendéglők építésére 3^{1/2} millió K. egyéb községi épületekre 12 millió K. utcarendezésre, burkolásra stb. 4^{1/2} millió K. utas hidépítésre 4^{1/2} millió K. csatornák és víz- művekre 2 millió K. A községi kölcsönök legnagyobb hányada föld

szaban végig a sivatag homokján s a halál jár nyomában.

Csúnd volt mindenütt. Örömtűzek nem lobogtak a fehér ástrakban. Aludt a tábor, csak az örök álltak mordulatlannul messzire kitöltő helyükön. Ezen estén került az állom. Kimintem s lassan neszevelve haladtam a pálmák alatt a sivatag felé. Hirtelen megálltam s szinte neki előttem egy karepa felősnak. Messziről a sivatag felől halk ének hangjait hozta az éjjeli szellő. Marosvize folyik csendesén...

Hangtalan sokaság rása meg a lélkemet. Rég elfeledett emlékek keltek életre bennem. — Az éni karja, az akácok erdőszélén, a dőlőbábos rónásán s egy öreg ember barátoktól szánott búsanat arca. Néhány száz lépéssel előttem egy legiónarus állt mordulatlannul. Könnyűs szemekkel, mestelenül surrantam mögéje. Hirtelen elhaltatott az ének. — Az ór riadva fordult vissza. Székéheja szép fin volt. Halkan sóltam — magyarul.

— Te énekelte? — Igen, örömeim az.

A kéréses pillanában egymásra borulva mintak keresvesen, boldogan. Astán elidukultunk az idő. Harmadéve szolgált a légiónarus s egy vadgyódit, ha az akácok kis falujába. Magigértim, hogy gondom lesz rá, hazaeressük. Elváltunk.

Hajnalot délig öltük egymást a fehérbarnusos ördögökkel. Dél volt, karcsosny napján mire az ósziaba visszatértem. Senki se találtam, a széke földimet, végre az egyik őrtől meg kérdeztem merre jár. Nem is felelt. Egy közeli emelkedett.

Másnap az elbocsátásomat kértem. Nem álltam tovább a sivatag vérgőzös levegőjén. Mire hazatértem megtudtam, hogy apám meghalt, bányaiban s minden: ram, a kitagadott fura hangok.

vásárlásra és vasuti-részvények vételére fordított és pedig 47^{1/2} null. K.

Ugyancsak ezen a statisztikai hivatal által kiadott műből átvettünk néhány emelkedőt.

Tízassentimre kétezer főnyi letelekezési Jászmagyarországon megyei közpénzfelügyelettel elszelött. Tízéna ezer kor. alapítókevel községi takarékpénztár létesítet, mely m. 44000 K tartalék alappal bir és évről évre 8—10 ezer K nyereség felesleget bocsát a községi pénztár rendelkezésére.

Felesleges ily adatokhoz kommentárt fűzni csak egész ószint-n azon kell furadozni, hogy közgazdasági tanulmányok megjelöléséül nagy any hlyeztetések a jászai kommunális takarékpénztár létesítésére, mert hiszen kétségtelen, hogy a jászai-ily egyesült községek anyagi ereje felelősenül többre lesz képes mintha mind külön-külön alapított takarékpénztárakat.

Szakítani kell már egyszer azzal a megrögzött felfogással, hogy minden kedvezményezést és anyagi erőt az államtól várjunk. Ne adjon az állam pénzbeli segítyt a községeknek, de szabaddítsa meg azok önkormányzatát a bürokratikus bürociaktól, reformálja a községi érdekek figyelmébe vételével a községek rendszert és adjon a községek és városok kommunális tevékenységére törvényhozási támogatást.

Mersich Jenő
járás számvadó.

A skizma-per

E helyen soha sem vezetnek bennünket politikai szempontok a mikor, egy-egy közérdekű tárgyat megbeszélünk. A politikai mesterséget átengedjük másoknak, meg ebben az eminter politikai vonatkozásu témában is, a mit ma cikkünk tárgyul vetünk.

A rutén skizma-párt eddig állandóan politikai pártok tartottak, mondták, kommentálták. Pedig a rutén skizma-pár bir telge van politikai vonatkozásokkal, legalább oly részben társadalmi pár, mint a mennyei politikai. A Felvidék társadalmi életnek és azes felsejre ebben a perben és mikor a Felvidék társadalmi helyzetéről beszélnek ott-fenn, a mir-masok saigeti tárgyalóteremben, akkor min ha egy reflektor vonulna végig az egész magyar társadalom életén és bevilágítana minden zegébe, sugába.

A skizma pár abból fakadt, a mi olyan nagy széles e hazában. A széthúzás és a nyomor. Ez a kettő uralkodik az egész magyar társadalmi életén és ez a kettő nagyon is egymásból következik. A mi társadalmunk — minden politikai melékiztől — eltekintve — kimondottan osztálytársadalom.

Nálunk majdnem úgy elkülönülnek az egyes osztályok, akár az indiai kasztok. Polgárok, kispolgárok, előkelőbbek, munkások, mind külön-külön osztály, külön lélekek, gondolkozásai, tervekkel és érzésekkel. Ezek a külön osztályok nem értik meg egymást, de nem is akarják megérteni egymást. Az osztályok nem értik meg egymást, de nem is akarják megérteni egymást. Az osztályokon belül is van azután még külön tagozódás. Az a kereskedő a kinek szebb az üzlete és többet keres, nem áll szóba azzal, a kinek kis boltja van, a hol maga szolgált ki. Ez viszont nem is akar a nagyobb kereskedővel önszekerülni, mert irigyli, gyűlöli azt. Ez a legnagyobb hiba nálunk. Oly kevés a pénz és a munka, alkalom, hogy valóságos meggyűlölet az egyik ember a másikat, ha azt is látja dolgozni, mert fél, hogy az ő szájából veszi el

A mármáros szigeti skizma pár gyökere. Helyre a skizmatikus mozgalom kiindulópontja is ez az osztályellenesség. A jómódú középpolgári osztály mellett teljes elnyomatásban, szegénységben, nyomorban éltek a rutének, a kik természetesen ezeket azt az óriási különbséget, a

a, mely az ő rezszant kalibájuk és a tapászatott, párnás uri lakások között van. Ez mibelyt éreztek ezt a nagy, szomorú különbséget, abban a pillanatban természetén talajává vált lelkük mindenféle igazgatásnak és szociális fordalmi munkának. Az orosz igazgatónak és a vallási terítőeknek nagyon könnyű volt a dolguk, mert csak arra kellett appellálniuk minden egyes ruténnel, hogy jobb dolguk lesz, ha a mozgalomban csatlakoznak. És a rutének ugy látták, hogy az ő dolguk rosszabb semmi esetre sem lehet, megpróbálták tehát, hátha tényleg lehet jobb.

Nem védjük mi a ruténeket, bár azok szegények nem tudják értelmét annak, a mit tettek, vagy tenni akartak. De tény az, hogy a rutén kérdést másképp, mint társadalmilag megoldani nem lehet. Politika, vagy fegyveres nyomás soha nem tudott még népmozgalmakat vagy népi iralmakat elfojtani, annál erősebben tudnak a szociális reformok bizonyos irányban hatni. A ruténeknél is szociális reformokkal kell az orosz igazgatás ellen küzdeni.

A legegyszerűbb megoldás abban rejlik, hogy az ő anyagi és emberi helyzetüket meg kell javítani. Ha ez megtörténik, jöhetnek az orosz igaztók — akármilyen igéretekkel, a rutén népnek nem fognak kelleni. De ezeket a szociális reformokat valóban komolyan kellene végrehajtani, legalább is olyan komolyan a milyen komoly dologgyá fejlődött a rutének fellázítása.

H I R E K

Balázások. F. hó 20 án **Kemenk** Tivadar vasuti állomásfőnök, megyebizottsági tag, székhűdes következtében hirtelen elvált. Még azon az estén a Korház-utcában levő Málnar vasuti-család leányának esküvőjén vigen, kedélyesen előcsvegye jelen volt. Az esküvőről az Uj-kavichizba uent, a hol tért rendelt. A trát ram-mat hozták, azt még vissza küldte és círommal rendelte. A iz itta meg, fél akart keüni, hogy egy asztaltársasághoz lépjen — visszaesett a széke és meghalt. Erolmezésedésből származó szíviz-kihűdes volt a halál oka. A egész városban óriási részvet a tragikus hirtelenséggel elhalt állomásfőnök aryai irant. — H. Jottis van a bencesek székházánál is: **Rede** Endre perjel és házgodnak. F. hó 21 én **Rede** szivszékhűdesben elhalt. A ajánlatos esztról a rend deléltől 10 óra tájban nyert csak tudomást. Ugyanis az elhalt a reggeli órákban lüthető nem volt a ezért az a tájban bekopogtak. Az ajtó azonban-többszöri zörgetésre is zárva maradt s miután a kucsa a zárban bent hagyva s a retez is előretöltve volt, az ablakok at kellett behatolni a szorosan elzárt lakásba, a hol már csak a teljesen megmerevült holttestre találtak.

Vasútlakó mulatsága. A celdő-nöki vasútlakó 1914. évi feburári h. I. é. n. „Griff”-szálló helyiségében a Szövetségi és a Menedzseztől uthon könyvtára, a Celdő-nöki Vasutasok Temetkezési Segélyegylete javára sárköltő táncmulatságot rendeznek. Belépődj: Személyjegy 2 K, családjegy (3 szem.) 3 K. Kezdeté este 8 órakor.

Helyreigazítás. Lapunk mult vasárnapj számában Mersich Jenő járási számvadó által írt „A községek pótdadoja” című cikkünkbe több hozzászólás értelemzavaró hiba csúszott be, melyet a következőkben igazítottunk helyre: A községi **határközségek** szó helyeslen: **Határvidékek** értendő. A közlemény második hasábjában az ötödik sorban a **valóságban** szó, helyeslen a **valóságban**, a 18 ik sorban a **fakultatív**, helyeslen **szpekulatív**, a 19 ik sorban a **közeg**, helyeslen **közösség**, a 26 ik sorban a **remeklen** helyeslen: **hijeltemen**, alább a **suaikormánysat** helyeslen **hukormánysat** és az utolsó sorban a **delicijára**, helyeslen **delicijára** értendő. E hozzászóló, galád esztőhibák a szedő hnyagszabó: es a hnyagszabó korrigálásból ered, intezkedünk, hogy hasonló hibák többé elő ne forduljanak.

Községiülés. A celdő-nöki Vöröskereszt-főkegyelet f. hó 29 en deléltől 10 órakor a városnaca tanács-teremben évi közgyűlést tartja, a melyre az egylet összes tagjai hivatalos meghívóval. C. Áldő-nöki, 1914. január 22. **Hollós** Rápert apja, a celdő-nöki Vöröskereszt főkegyelet elnöke.

— **A ref. püspöki szék betöltése.** Antal Gabor dr. dunántúli reformatus püspök halálával az adminisztráció vezetését az egyházi törvények rendelkezése értelmében Németh István pápai theol. tanár. egyházküldötti főjegyző vette át. A püspöki iroda vasárnap átköltözött Papára. A megüresedett püspöki szék betöltése ügyében egyházküldötti kögyűlés fog intézkedni, melyet február 3-ikára Komáromba hívtak össze. E közgyűlésen fogják elrendelni a szavazást a megüresedett szék betöltéséről, melynek határidőit a határozat emellett az egyes gyülekezetek szavazataikat beküldeni kötelesek.

— **Az elgázolt vasúti lakatos állapotáról.** A kórházi gondnoki irodában a legbeteleesebb formában értesültünk: az elgázolt vasúti lakost Gluck József-nek hívják. Elgázó szamunkban Glig nevű hoz ok a hirt, miután a súlyosan mérült, csak lebegni tudó ember ajkán a név kiejtése nem volt tisztán érthető. Az orvosi vizsgálat a következő állapotja meg: a kezek eltörve. Fején, lábakon, hát és mellen a horzsolások nem sietveszélyesek. A tüdő van kissé megtagadva, melyből valószínű üdögyüladis fog fejlődni. Deutsch Samu dr. kezelőorvos bizik felgyógyulásában.

A bírói vizsgálatot Koller Iván dr. járásbíró ajtette meg. A szerencsétlen ember, nagy szerencsével jött meg: ugyanis, a mozdony hamuladaja védte a vasutat meg lassan haladt. H. kerék alá jutott volna, csak mint a roncsot húznák volna elő. Eszméletlen van, kevés lazzal. Felesége és pályás kis csecsemő gyermeke megérkeztek és addig maradtul is foguak, míg a val mag elmulik — vagy beall.

— **Elzámolás.** A kath. legényegylet január 11-iki mulatsága a kalmával fo.úfűltek:

Szögyéni Marich Ferencné grófné, Hollósy Kupert 20—20 K. Wallis Gyulane grófné, Pfeifer Ottó, Ruffi Mihály 10—10 K. Bisitzky Andor 8 K, Götman Bodog, 6 K, Hókoid István, Novák Ferenc, Schütz Gyula, özv. Deim Sandoré, Szabó Károly, Permay Ignác, Palinkas Gesa, Pleinits Ferenc dr. 5—5 K, Klaffl Sandor, Pálóvits József, Weiss Sándor, Farkas János 4—4 K, özv. Zsolldos Antónia, Gácsi Ferenc, Ulrich Ede, Szébehelyi Gesa, Lesics Alajos Simon Sandor Diukreva Nandor, Szarka Valér, Deutsch Gyula, Fenyves Ferenc, Horváth János, Leutschheim K., Kuthi József, Malinasi Antal, Möriz Dénes 3—3 K, Patay János, Szalay Lajos, Csokujai József, Barabas Ernő, Nemeih Imre, Süő Károly, Fesler Antal, Sebastyán Dező, Berzenyi Dező, Szita György, Gouber József, Heithéssy Elek dr., Huber János dr., Gergely Lajos dr., Simon József, N. N., Boross Imre, özv. Deutschbauer Ignác, Rac Endre, Horváth Matyas, Baitschky Ödön, Bunkó Károly, Mizeri Sándor, Varga Balaza, Balassa Istvan, Klaffl Mihály, Zancsa Pal, Zauathy Bodog, Kreiner József, Nagy Pal 2—2 K, Szalóky Zsigmond, Berkes János 150—150 K, Pálóvits Gyula, Marlon Vince, Klaffl Kalmán, Horváth Béla, Károlyi Istvan, Lóranth Gyula, Hujber György, Hudetz Lajos, Gicsi József, Baranyi Béla, özv. Nyulász István, Klaffl Gyula, Szabó Gyula, Bosta János, Csaba László, Gaudalovita János, Schneider Ferenc, Tihanyi Béla, László Ferenc, Kohn Sandor, Kamondi Ferenc, Kocs József, Szalay Gyula, Varga István, Ernusz József, Fapp Ernő, Horváth Dénes, Szabó József, Várdasi Pál, Szabó Jakab, Nika József, Fábán Dező, Keller Iván dr., Csoma János, Horler János, Csoka József, Wendler Lajos, Wittman Andor, Szeiler Jenő, Vadász József, Berec Lajos, Pruska Sándor, Kolasi Zsigmond, Légrady Kálmán 1—1 K, Füzik Árpád, Varkoy István, Fűjcsly Zsigmond, Argoston Gyula, Luzstig Márton, özv. Németh Sandorné, Kustyan Ferenc, Szabó Károly, Fodor Károly 50—50 fill., Hutter Béla 10 fillér.

— **Elhalt kivándorlási ügyek.** A szombathelyi törvényszék kedden itélkezett Unger Gergely pinkamindasenti gazdasági ügyében, aki kivándorlásra való csábítás miatt került a vádlottak padjára. A vádlott maga beismerte, hogy a múlt évben 275 embert szállított ki. A törvényszék két heti fogházra ítélte.

— **Felolpás a kórházban.** F. hó 17-én egészen kedélyesen csinálta a dolgát Nagy János cseleddömöki lakos villanytelepi alkalmazott munkás. A villanyfűrészes gépésze szokta alkalmazni munkája mellé. A munkás, aki már megszokott otthoniaggal ismeri a gépész rendes munkahelyét a kórházban is, hol őt végzik a fűrészelést — a gépész tavozása után visszatért egy üres zsákkal és azt viázos reggel, a hásieltek aze-meláttára — megrakt a falal. Az élelmek és családja látta, a mint terhével ellilant. Jelenlettek az esetet a ház gondnokának, a ki nyomban intézkedett hogy a kedélyes tolvajt nyakon csipje. Az ügynek a folytatása a járásbírósnál lesz.

— **A vármegye csudóral.** A székesfehérvári VI. csudórküldötti parancsnokság közrebecsálta a főhatósága alá tartozó csudórzárnyparancsnokságról szóló kimutatást.

A vármegye 39 órásn őszerevé 10 gyalogos járőrmezt, 2 gyalog őrmestert, 30 gyalog őrvezetőt és címzetes őrmestert, és 155 csudórvan, a mi össze vissza 198 embert tesz ki.

Tekintve a vármegye nagyságát, ez a szám elenyésző kicsiny.

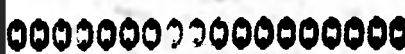
— **Fogházra ítéltek rendőr.** A nyáron Nagy Gyula szentgotthárdi rendőr beitt az őrszobákba két szentgotthárdi polgárt és csizmaja sarkával vereare rúgta őket. A szombathelyi törvényszék hetfen egy hónapi fogházra ítélte a rendőrt.

— **Gonosz anyák figyelme.** A gyermekbetegségek ellen való legjobb védekezés az, ha gyermekeinket erősre, edzettre és ragályos betegségekkel szemben ellentálló képessé tesszük. Az angol gyermek halandósága azért alacsonyabb mint a miénk, mert ott nincs család, hol a gyermekek ne fogyasszák az anyák csukamajolját. Igaz, hogy a gyermekek rögeute nem siveven vették be, de mióta a Zoltan fele csukamajolaj forgalomba jött, azó a mind-n kifőzés elosik a kiváló szerkezes-intelligens családoknál hiányzik.

— **Mi lesz Európából?** Mi lesz Európából? A mostani helyzetnek igaz és megkapó képét festette le Jaures képviselő az ő ismert ékeszólásával a kamara egyik legutóbbi ülésében: Európa — mondotta — a bunkos újon van, önkretessé magát. A jelenlegi helyzet tarthatatlan. 50 évvel ezelőtt Európa kúdasai a 3 milliárdot se érték el, ma 13 milliárdra rúgnak. Európa katonai budgetje ma sokkal nagyobb, mint amennyit ötven évvel ezelőtt az összes állami kiadások tették. 1890 óta Nemzetország budgetje 140 százalékkal, Ausztria-Magyarországé 410 százalékkal, Oroszországé 238 százalékkal, Angliáé 55 százalékkal és Franciaország, Anglia, Oaszország, Oroszország, Spanyolország és Belgium államháztartásai nak a kamata ma 6500 millió, vagyis 1000 millió val több, mint 1970-ben. Az összes államokban az adósságok óriási mértékben növekednek, aminek az a következménye, hogy a kormányok folyton jobb adók után vadásznak. A fiatalok mindenütt mevetkeznek, hogy a jóka magriad és nem mer kibújni rejtkeikből. Egész Európa résen áll. Az általános helyzet az új év elején — politikai és pénzügyi szempontból véve — igen rossz. Az államok pénzügyei mindenütt leromlottak, a budgetek összevonnaknak a régi és új terhek alatt, az adósságok pedig olyan nagy adókat rónak le, mint aselőtt soha és még hozzá újabb adóemelések is fenyegetik őket.

— **Baleset.** F. hó 20-án a sághegyi bazaltbányában, munkák közben előrt a kezét Lőr László költő román nemzetiségű munkás. B. szállították a cseleddömöki kórházba.

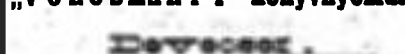
— **Gigánykaván cseleddömöki kórházban.** Iszonyu siras és jrggmas közepeit kis-rite be egy rendő a Kolompár-familia 5 kis purdját a kórházba. A gyermekek mind a legnagyobb mérvben kanyaróban vannak a így a járásorvos elrendelte elhelyezésüket a kórházban. De — es sehoggy sem megy a cigányoknak a fejébe — egész nap járnak fűbőz-fábas, hogy az ordítón és halálra rémült b-jeceiket valami fűrfanggal kiszabadítsák. De minden hiába mert a hatóság nem engedheti sze huroolni a kanyarót. A kórház most annyira túl-ufolt, hogy a kórházban betegetek ha így megy továbbra is, kénytelen lesz az igazgatólag agyak hiánya folytan elto-vabbítani.

Nyomdai munkákat izl-

ses kivitelben szállit

„VÖRÖSMARTY” könyvnyomda

Hölgyek figyelembe.

Zala Gyűngye

csoda hatású, hűlőg készített, teljesen ártalmatlan arctej. Kitavolt az arcról mindenféle tisztálátást, kiütéseket, pattanásokat stb. Ödön, frissen tartja az arcot, bőféhérré varázsolja a bőrt, érdeiti a szemeket. A Zala Gyűngye arctej szabadalmazva van, számos kórház és elismert levéllel kitüntetve. Ara egy nagyobb üvegek bármely postára bérmenten küldésnel utánvétel mellett 3 K. Kapható egyedül a készítőnél.

Örv. Károly Pálnál Szerencs (Cukergyár) Zemplén m.

Sirolin "Roche"

biztos hatású tartós köhögésnél,
a légutak hurutainál, hörghurut és asthmánál.
Influenza és tüdőgyulladások után a jóizú Sirolin "Roche"-al való hosszabb kúra megvéd az összes ártalmas következményektől. SIROLIN „Roche” oldólag és fertőtlenítőleg hat; elősegíti az étvágyat és emesztést.
Sziveskejük a gyógyítárában határozottan Sirolin "Roche"-t kérni.

A jelenkor legjobb tetőfedő anyaga az **ASBEST-PALA**

Elpusztíthatatlan, soha javítást nem igényel. Tűzmentes, fagymentes, vízhatlan és viharálló.

Alatta a padlás télen nem hideg, nyáron viszont nem meleg KÖNNYŰ, mert a befedett terület négyzetméterenkint 10 kilogram — holott a hornyolt cserépből négyzetmétere 40 kg, közönséges cserépből 65 kg, így palafedésre legkönnyebb tető és a leggyöngyöbb fal is alkalmás.

Legmesszebbmenő jótájlás!
Felvilágosítást, árjegyzéket és mintát kívánatra ingyen küldünk.

Magyar Asbest Palagyár
R.-T. :: Jánoshaza.
Iroda: Zollner Bélánál Jánosháza

8 napi próbára.

- Berkeinek 8 napi kicserélésre küldök utányéttel, esetleg a német viszszakom ha nem felelne meg.
- Amerikai nikkeltóra K 2.80
- Roskopf patentóra
- Amerikai goldinóra 3.00
- Vasúti Roskopf 4.00
- Roskopf dupla fedelű óra 4.50
- Lajos városóra 5.00
- Imitált ezüstóra dupl. 6.00
- 14 karátos stranyóra 18.00
- Eredeti ingóra 20.00
- Verseny óbrészóra 2.00
- 20 óra. magas 3.00
- Junkhans Jeevü óbr. 3.00
- Rádium világító 4.00
- 2 csengős 6.00
- 3 csengős 6.00
- 4 csengős 8.00
- Ingóra 75 óra. magas 8.00
- útcésél 10.00
- muszikával és ótvél 14.00
- Gömbóra óbrészótvél 6.00

3 évi írásbeli jótájlás. Széktúldi utánvételt
A K Ö N N Y Ű
Wien, IV. Margarethenstrasse 27/894. Eredeti gyári árjegyzék ingyen.

LEGSZEBB

- vágott és cserépvirágok
 - mindenkor kaphatók
- KOSZORÚK**
- alkalmi csokrok a leg-izlésebbben, olcsó árban azonnal készülnek

BERECZ LAJOS

kereskedelmi kertészszőlőben
C Z E L L D Ő M Ő L K Ő K

Virágüzlet: Kossuth Lajos-utca
Kertészeti telep: Sági-ut

Kemenesaljai Közgazdasági Hitelbank

VAGYON

Mérleg-számla 191- december 31-én.

TEHER

41	Pénzkészlet 1913. december 31-en	72258	82		Részvénytőke	400000	—
23	Váltókölesön	1886767	72		Tartaléktőke	128000	—
24	Jelzálogkölesön	219050		3	Rendkívüli tartalékalap	39100—	—
25	Kezeskölesön	49758	90		leiras értékp.	18116 20	25968 80
26	Amort. jelzálogkölesön	49361	09	4	Ingatlan alap	5000	—
38	Áruszt. adósk váltófedezettel	65637	48	5	Értékpapir arcosknenés alap	5300	—
11	Folyószámla adósk	218904	50	6	Árnyosztaly tartalék	5000	—
27	Értékpapir	205200 20		7	Iskola alap	1000	—
	leiras	13116 20	192084		Betétek	1563981	—
20	Butor és felszerelés	3200	—	9	Takarék heti betét	10758	—
22	Giro (O. M. B.)	7	75	10	biztosítás	8490	—
28	Cheque (M. Kir. Postatakp.)	3626	54	12	Hitelezők folyószámlán	225642	—
18,	Atmeneti visszl. kamat	2742	—	11	Visszleszámítás	440634	—
40, 18	kamat	8011	08	13	Oszttrak-Magyar Bank mellék hely	5815	—
39	értékpapir kamat	2938	60	14 15 16	Kifizetetlen osztalék	392	—
40	Bérház	50 00—	—	18	Atmeneti kamat	20293 84	—
39	Ingatlanok : Depot	18000—	—	84	adó	3865 67	24159
	Banképület	30000—	98500		Nyeresség	63585	—
			2913748	95			2913748 95

VESZTESEG

Eredmény-számla 1913. december 31-én

NYERESÉG

36	Betétkamat	75252	21	21	Nyeresség áthozat a mult évről	3799	71
34	Betétkamat adó	7525	22	18	Mult évi kamat áthozat	23909 63	—
	eneti kr.kamat	20298	84	18	Kamatok	185528 15	—
43	Lakbér	1000	—	18	Értékpapirkamat	9404—	218841 78
33	Visszleszámítási kamat	53709	69	19	Jutalékok	23967	46
31	Fizetések	12350	—	20	Házbér	4452	20
29	Leiras butor és felszerelésből	679	—	33	Atmeneti visszl. kamat	2742	48
34	Adók	12655	94				
42	Könyv és nyomtatvány	529	80				
32	Uzleti költség	8852	54				
37	Drágasági pótlék	214	—				
35	Napidijak	2176	—				
	Nyeresség	63585	89				
			253823	68			253823 68

Kalman Filipp igazgató

Németh Sándor főkönyvelő

Graffita Lajos könyvelő

AZ IGAZGATOSÁG:

Háczky Sándor elnök Dr. Berzeanyi Jenő alelnök Takács Ferenc Dr. Mattházy Elek Horváth Erő Munkovits Dénes Frisch Guztáv Varga Gyula Dr. Deulak Samu

Ezen üzemelési számadatait az előzőleg megejtett leltározás után a fő és mellékkönyvekkel összehasonlítottuk és azokat mindenben megegyezőnek találtuk.

Dr. Maróthy László Remete Dénes Dr. Schelber Zalmond Honig Sámuel f. b. elnök